

# NOWINY TECHNICZNE

Dodatek do Przeglądu Technicznego

ROK I.

WARSZAWA, 17 sierpnia 1927 r.

№ 33

## UCHWAŁY MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI EKONOMICZNEJ.

W zakończeniu podanych w poprzednich wydaniach naszego pisma uchwał Międzynarodowej Konferencji Ekonomicznej w Genewie (p. Nr. 29—30 i 31—32 „Nowin Technicznych“), przytaczamy poniżej uchwały Komisji Przemysłowej i Rolniczej tego Zjazdu.

### Uchwały Komisji Przemysłowej.

#### Racjonalizacja produkcji.

Wnioski Konferencji w tej dziedzinie mają charakter zaleceń, zarówno pod adresem rządów, jak też instytucji społeczno-gospodarczych i organizacji zawodowych. Konferencja mianowicie zaleca:

1<sup>o</sup> spowodować wysiłek wytwórców w kierunku racjonalizacji produkcji, mianowicie:

a) powołać i popierać wszelkimi środkami poszukiwanie i porównywanie najstosowniejszych metod i najpraktyczniejszych sposobów racjonalizacji i naukowej organizacji pracy, jak również wyników uzyskanych w dziedzinie gospodarczej i społecznej;

b) wysiłek w tym kierunku podjąć w przemyśle, rolnictwie, handlu i instytucjach finansowych nie tylko przez wielkie przedsiębiorstwa, lecz również przez średnie i małe zakłady, czy nawet ewentualnie przez rękodzielnictwo i warstwy rzemieślnicze, ze względu na dodatnie następstwa, jakie ten wysiłek mieć może dla organizacji i udogodnienia pracy;

c) zwracać przy tym wyjątkową uwagę na środki, któreby zapewniły najlepsze i najbardziej odpowiadające zdrowiu i godności człowieka wyzyskanie sił ludzkich; środkami temi są: selekcja, doświadczenie i przygotowanie zawodowe, rozkład pracy i odpoczynków, formy wynagrodzenia, sprzyjające wzrostowi wydajności pracy u pracownika, wreszcie ogólnie — stworzenie warunków pracy i egzystencji, odpowiadających indywidualności pracownika;

2<sup>o</sup> stosować metodycznie, przytem w skali nietylko narodowej, lecz również międzynarodowej i do wszystkich artykułów o znaczeniu międzynarodowym, standaryzację materiałów i wyrobów, a to w celu uniknięcia utrudnień, które stworzyłyby mogło dla produkcji i dla obrotu handlowego stosowanie polityki standaryzacyjnej li tylko w skali narodowej;

3<sup>o</sup> podjąć, na podstawie planu wspólnie wypracowanego, studia, któreby pozwoliły stwierdzić, które metody, stosowane w poszczególnych krajach, oraz wyniki osiągnięte w zakresie stosowania zasad, wymienionych wyżej, są najlepsze; w tym celu należy wykorzystać podobne studia, prowadzone już w poszczególnych krajach, oraz zorganizować wymianę informacji pomiędzy zainteresowanymi;

4<sup>o</sup> propagować we wszystkich środowiskach zrozumienie z jednej strony korzyści, z drugiej zaś obowiązków, których przysparza, wzgl. które nakłada racjonalizacja oraz naukowa organizacja pracy, propagując jednocześnie przekonanie o możliwości stopniowej realizacji tego systemu.

#### Międzynarodowe porozumienia przemysłowe.

W tej sprawie, która stanowiła w Komisji Przemysłowej Konferencji kamień węgielny narad i sporów, nie znalazł się temat dla konkretnej uchwały, ograniczono się więc do wypowiedzenia pewnych ogólników, czem stwier-

dżono pośrednio, że sprawa karteli międzynarodowych, której znaczenie w przyszłości jest powszechnie uznawane jako wyjątkowo duże, jest w jej stadium dzisiejszem zbyt jeszcze niedojrzała dla ujmowania jej w karby jakiegokolwiek ogólnej reglamentacji. Uchwała zaznacza tylko, że tworzenie karteli jest korzystne, jeśli porozumienie ma na celu wspólną pracę połączonych przemysłów nad racjonalizacją produkcji, jest natomiast szkodliwe — jeśli kartel ma na względzie osiągnięcie przywilejów monopolisty i jeśli przywileje te w niezdrojny sposób wykorzystuje.

#### Informacja przemysłowa.

W tej dziedzinie Konferencja zaleca m. in.:

1<sup>o</sup> aby we wszystkich krajach były gromadzone systematycznie statystyki z zakresu surowców, produkcji, zapasów, cen, plac, rynku pracy etc.; statystyki te miałyby dotyczyć w pierwszej linii przemysłów, które stanowią podstawę gospodarki światowej, następnie zaś — w celu umożliwienia określenia wskaźników udziału w produkcji światowej danej produkcji przemysłowej narodowej — także głównych gałęzi przemysłu danego kraju; w akcji tej powinny w miarę możliwości współdziałać odnośne organizacje kompetentne;

2<sup>o</sup> aby rządy Państw podawały periodycznie do wiadomości wyczerpujące sprawozdania o stanie swego przemysłu.

### Uchwały Komisji Rolniczej.

Komisja Rolnicza Konferencji uchwaliła swoje sformułowała cokolwiek w innej postaci, niż dwie Komisje poprzednie. Nie uchwalala mianowicie rezolucyj konkretnych, a ograniczyła się do ogólnego stwierdzenia pewnych potrzeb rolnictwa; przytem podniosła wagę zaniedbywanych często zagadnień rolniczych przez zbyt nieraz jednostronne wysuwanie na czoło spraw produkcji przemysłowej. Uchwały specjalne Komisji dotyczą: spółdzielczości, kredytu rolniczego, walki z chorobami roślin i zwierząt, rolnictwa kolonialnego, leśnictwa oraz statystyki rolniczej.

## IX ZJAZD GAZOWNIKÓW I WODOCIĄGOWCÓW POLSKICH W TORUNIU.

W dniach 11 i 12 maja r. b. odbył się w Toruniu przy bardzo licznym udziale uczestników z całej Polski IX-ty Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich.

Obrady Zjazdu toczyły się w „Dworze Artusa“ pod przewodnictwem Prezesa Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich, Inż. Czesława Świerczewskiego, dyrektora Warszawskich Zakładów Gazowych.

Uroczyste otwarcie Zjazdu zaszczylił swą obecnością między innymi: Prezydent m. Torunia, p. Bolt — Wicewojewoda pomorski p. Seydlitz — wiceprezydent miasta Warszawy inż. Jankowski, — przedstawiciele: Ministerstwa Spr. Wewn. inż. Rudolf, — Szkół Zawod. Pomorskich inż. Bołucki, Stow. Techników w Warszawie inż. Bąkowski — Polskiego Tow. Politechnicznego we Lwowie dyr. Alexandrowicz — Warsz. Tow. Hygien. inż. Pietrowski — Związku Elektryków dyr. Hoffman, — Polsk. Inst. Wodociągowo-Kanal. dyr. Piekarski, — Zw. Towarzystw Polskich w Toruniu p. Janowski. — Prócz tego, wiele towarzystw krajowych i zagranicznych nadesłało depesze z życzeniami.

Zjazd zagał prezes Świerczewski, zwracając uwagę na upływające w b. r. dziesięciolecie działalności początkowo Koleja Gazowników przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie, zamienionego potem na Zrzeszenie Gazowników i Wodociągowców Polskich.

Po wygłoszeniu przemówień powitalnych, wręczono Przeszowski Świerczewskiemu dyplom na członka honorowego Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich, poczem przystąpiono do obrad.

Wygłoszono następujące referaty:

1) Dyr. Inż. Daźwański „Opis historyczny rozwoju gazowni miejskiej w Toruniu, 2) dyr. Inż. Knauer „Ujęcie wody dla wodociągów miasta Torunia”, 3) Inż. Ludwik Piekarski „Geneza powstania Polskiego Instytutu Wodociągowo-kanalizacyjnego, jego cele i zadania”, 4) Inż. T. Zamojski „Kierunek rozwojowy polskiej polityki celnej”.

W sekcjach zawodowych odczyły były następujące: sekcja gazownicza: 5) Dyr. Inż. Dziurzyński „Stan gazownictwa w Polsce po odzyskaniu niepodległości”, 6) Dyr. Inż. J. Konopka „Statystyka gazowni polskich”, 7) Dyr. Inż. M. Seifert „Naukowa organizacja pracy w gazowniach”, 8) Dr. Inż. J. Doliński „Normalizacja analiz węgla”, 9) Prof. Dr. K. Smoleński „Pyrogenetyczny rozkład niektórych węglowodorów”, 10) Prof. Inż. E. Kropiwnicki „Piec gazowy do ogrzewania lokali”, 11) Dr. Inż. A. Szulce „Najnowsze postępy techniki gazowniczej”.

W sekcji wodociągowej: 12) Dyr. Inż. Szenfeld „Osadniki wodociągów m. Warszawy”, 13) Inż. R. Baranowicz „Przepisy wodociągowe połączeń domowych”, 14) Inż. J. Pomorski „Stan urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w nieruchomościach”.

W dyskusji poruszono wiele spraw aktualnych, między innymi budowy nowych gazowni w Polsce, która stoi, niestety, bardzo w tyle poza innymi państwami Europy, mimo że gazownictwo jest podstawą wielu przemysłów chemicznych, a przedewszystkiem jest ważnym czynnikiem w technice wojennej. Uchwalono zwrócić się do Rządu o popieranie budowy nowych gazowni i dopomożenie miastom, które obecnie chcą przystąpić do budowy, jak: Radom, Częstochowa, Sosnowiec, Będzin, Kielce i kilka innych. Następnie uchwalono odnieść się do Rządu w sprawie utworzenia Państwowej Rady Gazowej.

Poruszono też sprawę, aby gazownictwo współpracowało z elektrycznością w kierunku elektryfikacji Polski oraz podniesiono konieczność zajęcia się systematycznym badaniem węgla.

W sekcji wodociągowej powzięto następujące uchwały: a) ażeby wobec ogólnego niezadawalającego stanu urządzeń domowych przeprowadzono stałą przymusową ich kontrolę; b) aby został znormalizowany sposób wykonywania tych urządzeń, wreszcie c) aby zostały opracowane jednolite przepisy instalacyjne, wodociągowe i kanalizacyjne, któreby obowiązywały w całej Polsce.

Co do ogólnego rozwoju wodociągów i kanalizacji w Polsce, uchwalono:

a) aby inwestycje, mające na celu rozwój wodociągów i kanalizacji oraz techniki sanitarnej czynione były w pierwszym rzędzie z obciążen ludności danych okolic, przy pomocy Rządu i instytucji finansowych krajowych, a dopiero w drugim rzędzie — z pożyczek zagranicznych.

b) w razie, gdy inwestycje takie wykonywują firmy zagraniczne, należy przy umowach zwracać przedewszystkiem uwagę na możliwość rentowności wykonanych robót; zaciągając pożyczki i zawierając umowy należałoby tylko po zasięgnięciu opinii Zrzeszenia Techników Polskich.

Odpowiednie wnioski polecono wnieść Związkowi Gospodarczemu Gazowni i Zakładów Wodociągowych oraz Zrzeszeniu Gazowników i Wodociągowców Polskich do Rządu, do Związku Miast Polskich, oraz do Polskiego Instytutu Wodociągowo-Kanalizacyjnego.

W drugim dniu Zjazdu odbyło się Walne Zgromadzenie Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich pod przewodnictwem dyr. Świerczewskiego, na którym złożył sprawozdanie Inż. Nowicki sekretarz tegoż, a następnie Walne Zgromadzenie Związku Gosp. Gazowni i Zakładów Wodociąg., pod przewodnictwem Dyr. Dziurzyńskiego.

W końcu uczestnicy Zjazdu zwiedzili gazownię i wodociąg miejskie oraz fabrykę gazomierzy i wodomierzy w Toruniu, w następnym zaś dniu sporo uczestników wyjechało do Elektrowni Okręgowej w Gródku, do Chojnic oraz do Grudziądza, gdzie zwiedzono fabrykę firmy Herzfeld i Victorius, fabrykę „Polski Przemysł Gumowy” oraz nowo-przebudowaną, systemem firmy Kloenne, gazownię miejską.

Następny Zjazd (X-ty) odbędzie się w r. 1928 w Katowicach.

## WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

### Wytwórnia aparatów telefonicznych.

9-go lipca r. b. odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego pod gmach Państwowej Wytwórnii Aparatów Telefonicznych i Telefonicznych w Warszawie.

### Normy odbioru materiałów wiertniczych.

Pod powyższym tytułem odbył się na tygodniowym zebraniu Stowarzyszenia Inżynierów w Boryslawiu odczyt Dr. Inż. Stanisława Jamroza. Prelegent przedstawił projekt norm odbioru materiałów Mechanicznej Stacji Doświadczalnej Politechniki Lwowskiej, zwracając całym szeregiem przykładów uwagę na katastrofalny wprost obecny stan dostarczonej stali i żelaza. Referat uzupełniły obrazy świetlne zdjęć wadliwych materiałów makro i mikroskopowych, wykonanych w Mechanicznej Stacji Doświadczalnej Politechniki Lwowskiej. Nad referatem wywiązała się ożywiona dyskusja, dotycząca przedewszystkiem sposobu zorganizowania kontroli i badań materiałów, używanych w przemyśle naftowym. W dyskusji zabierali głos pp.: przedstawił władz górniczych Dr. Markiewicz, inż. Tabaczyński, Leniecki, Bielski (jun.), Majewski, Jędrzejowski, Dawidowicz i inni. Po zajęciu stanowiska przez naczelnika urzędu górniczego w Drohobyczu, zebranie powzięło jednogłośnie uchwałę, domagającą się wprowadzenia obowiązkowej kontroli i badań materiałów, używanych w przemyśle naftowym, oraz poparcia rozwiniętej w tym kierunku akcji przez Mechaniczną Stację Doświadczalną Politechniki Lwowskiej. S. S.

### Nowe szkoły techniczne.

Od nowego roku szkolnego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego otwiera następujące szkoły, czyniące zadość wylaniamącym się najpilniejszym potrzebom:

1. Wydziały meljoracyjne w Wilnie i Krakowie, przeznaczone do kształcenia techników pomocniczych dla biur i przedsiębiorstw meljoracyjnych. Wydziały te należą do szkół technicznych typu zasadniczego, przyjmują kandydatów posiadających świadectwo ukończenia 4 klas szkoły średniej ogólnokształcącej lub 7 klas szkoły powszechnej. Nauka trwa 4 lata.

2. Wydział ceramiczny w Warszawie, przeznaczony do kształcenia kandydatów na majstrów i kandydatów na techników dla fabryk i biur ceglarskich i ceramicznych. Wydział, na który obowiązują warunki przyjęcia jak wyżej, składa się z dwóch cykli: pierwszy z trzech klas pięcioletnich i praktyki i pół-miesięcznej — sposobi kandydatów na majstrów, drugi — dodatkowy, z dwóch klas pięcioletnich i praktyki 6 i pół miesięcznej przygotowuje kandydatów na techników.

Otwierając Wydział ten w porozumieniu z zainteresowanym przemysłem i mając zapewnienie co do poparcia, Ministerstwo spodziewa się, iż uczelnia ta przyczyni się do podniesienia poziomu wytwórczości w przemyśle ceramicznym.

Wymienione wyżej szkoły są państwowe. Poza tem Ministerstwo wydało koncesję na prowadzenie szkół technicznych prywatnych: Szkoły Garbarsko-Chemicznej w Radomiu i Szkoły Mechanicznej w Drohobyczu.

### Polska na Międzyn. Targach Lipskich.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu przystępuje w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu do zorganizowania udziału Polski w Międzynarodowych Targach w Lipsku.

### Ruch w ruchu samochodowym w Londynie.

Porównanie ilości przewiezionych osób w Londynie w r. 1925 i 1913 wykazuje nie tylko znaczny przyrost, ale też znamienne przesunięcie na korzyść autobusów w porównaniu z tramwajami, jak to widać z następujących zestawień:

Ilość przewiezionych osób w Londynie w 1913 r.:

	Przewieziono milionów osób	%	Ilość przejazdów na osobę
Tramwajami . . . . .	812	36	110
Autobusami . . . . .	736	32	100
Kolejami żelaznymi . . . . .	725	32	98
	2273	100	308

Przyrost ilości przejazdów w stosunku do roku 1925 wyniósł 63% i przedstawia się następująco:

(Dalszy ciąg na str. 86).

# STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSK. w WARSZAWIE.

KONTO P. K. O. 128.

## KOMUNIKAT RADY STOW.

### Zjazd Techników.

W dniach 16—19 września 1927 r. odbędzie się we Lwowie III-gi Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych i Uroczystość Jubileuszowa Polskiego Towarzystwa Politechnicznego. Ze względu na konieczność zespolenia wysiłków wszystkich techników ku opracowaniu wspólnego programu pracy gospodarczej, tak niezbędnej dla podniesienia wydajności i skoordynowania prac różnych dziedzin życia gospodarczego, związanego z techniką, pożądanym jest jaknajliczniejszy udział w Zjeździe i dlatego Rada Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie zwraca się do Członków z prośbą o nadsyłanie zgłoszeń uczestnictwa.

Odpowiednie karty zgłoszeniowe dołączone były do ostatniego numeru „Wiadomości Polskich Zrzeszeń Technicznych”, które rozsyłane są wszystkim technikom zrzeszonym. Składka uczestnictwa wynosi zł. 15, którą należy wpłacić przy składaniu karty w Kancelarii Stowarzyszenia (Czackiego 3—5), do dnia 1.IX. 1927.

## KOMUNIKAT KANCELARJI.

Kancelaria Stowarzyszenia uprasza P. P. Członków o łaskawe wpłacanie składek członkowskich do Kasy Stowarzyszenia lub na rachunek nr. 128 Pocztowej Kasy Oszczędności. P. P. Członkom zalegającym z opłatą za 2 kwartały r. b. i za lata poprzednie, zostaje wstrzymana wysyłka „Przeglądu Technicznego”.

## DZIAŁ INFORMACYJNY.

Z bliższych informacji o poniżej podanych posadach korzystać mogą członkowie stowarzyszeń, zgrupowanych w Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, zwracając się o szczegóły do Kancelarii Stowarzyszenia Techników (Czackiego 3/5), a nie do Administracji „Przeglądu Technicznego”

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

### POSADY WAKUJĄCE:

- 156—Inżynier-drogowiec na stałe owisko wykładowcy przedmiotów specjalnych na wydziale budowlanym Szkoły Średniej Technicznej w Zagłębiu Dąbrowskiem — poszukiwany.
- 158—Technika zdolnego, absolwentka szkoły przemysłowej, wydziału elektryczno-mech. z praktyką zawodową, na stanowisko asystenta, rysownika ze znajomością kosztorysowania i sporządzania projektów, poszukuje elektrownia lotniska (na prowincji).
- 160—Inżynier komunikacji, obeznany ze statyką, robotami podziemnymi oraz budową dróg, mostów i nawierzchni kolejowych poszukiwany dla prowadzenia prac przy organizowaniu Wystawy Powszechnej.
- 162—Architekta miejskiego poszukuje Magistrat m. Zdobunowa drogą konkursu.
- 164—Inżyniera-mechanika i pedagoga do zorganizowania nowobudującej się szkoły i jej samodzielnego prowadzenia poszukuje Rada Opiekuńcza Szkoły Rzemieślniczej.
- 166—Inżynier-mechanik z praktyką kolejową, mechaniczną poszukiwany do objęcia posady kierownika wydziału kolejowego oraz wykładów przedmiotów, związanych z kolejnictwem w Średniej Szkole Technicznej.
- 168—Technicy budowlani obznajmieni dokładnie z kosztorysowaniem, pomiarami, kreśleniem i prowadzeniem robót potrzebni do fabryki w mieście prowincjonalnym w pobliżu Warszawy.
- 170—Inżynierów-konstruktorów lub Techników (młodych) dla opracowywania projektów urządzeń mechanicznych i konstrukcyj żelaznych — poszukuje poważna firma.

- 172—Technik-mechanik, młody, poszukiwany jako akwizytor do przedsiębiorstwa przemysłowego. Niezbędna znajomość języka niemieckiego.
- 174—Inżynier-mechanik poszukiwany na stanowisko kierownika krochmalni i syropiarni. Oferty z wyszczególnieniem żądań kierować do Kancelarii pod nr. 174.
- 176—Kierownika odlewni żelaza z dłuższą praktyką (o ile możliwości samotnego) dobrze obznajmionego z techniką formowania i odlewnictwa — poszukuje fabryka maszyn w Małopolsce.

### POSZUKUJĄ PRACY:

- 71—Młody inżynier dróg i mostów, z umiejętnością kosztorysowania, dobry statyk, poszukuje od połowy września poważniejszego stanowiska. Praktyka budowlana (konstrukcje drewniane i betonowe), drogową (ulice betonowe i asfaltowe) i kolejowa (studja i budowa). Pierwszorzędne świadectwa i referencje.
- 73—Inżynier-technolog, mechanik i elektrotechnik ze znajomością techniki cieplnej i organizacji pracy, posiadający 18 lat praktyki na kierowniczych stanowiskach w przemyśle maszynowym, węglowym i cementowym — poszukuje posady.
- 75—Inżynier-budowniczy, posiadający języki, z 18-letnią praktyką, poszukuje samodzielnej posady w dziale budowy dróg, mostów, kolejnictwa; wejdzie do poważnego przedsiębiorstwa; stałe miejsce zamieszkania w Warszawie ewent. rozjazdy.
- 77—Mechanik, absolwent Polit. Warszawskiej z 9-miesięczną praktyką fabryczną (6 miesięcy w Niemczech).

Przedpłatę kwartalną . . . . . 10 zł. przyjmuje Administracja i Poczta Kasa Oszczędności na konto № 515. Przedpłata zagranicą . . . . . 48 zł. rocznie. Cena zeszytu pojedynczego . . . . . 1 zł. (Ceny zeszytów specjalnych są ustalane każdorazowo) Za zmianę adresu (znaczkami poczt.) . . . . . 1 zł.	<b>Ceny ogłoszeń</b>		Przy zamówieniu wielokrotnych ogłoszeń, bez zmiany tekstu, udziela się nast. zniżek: za 6-krotne ogł. . . . . 10% " 12 " " " . . . . . 20 " " 26 " " " . . . . . 25 " " 52 " " " . . . . . 30 " Dopłaty: za 1 str. okładki 100%; za zamó- wione miejsce na innych stronach 20%. Dla poszukujących pracy 20%, ustępstwa.
	Jednorazowych: Za jedną stronę . . . . . zł. 200— " pół strony . . . . . 110.— " ćwierć strony . . . . . 60.— " jedną ósmą . . . . . 30.— W „Nowinach Technicznych” o 50% drożej. W zesz. specjaln. ceny ogł. są podwyższone o 50—100 proc.		

Biuro Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Czackiego Nr. 3 (Gmach Stowarzyszenia Techników). Telefon Nr. 57-04.  
 Redakcja otwarta we wtorki, czwartki i piątki od godz. 7 do 8 i pół wieczorem. Administracja otwarta codziennie od godz. 10 do 2 po poł. i od 6 do 8 wieczorem  
 Wejście do Redakcji i do działu prenumerat Administracji, przez sień główną budynku; wejście do działu ogłoszeń — z bramy № 8.

Ilość przewiezionych osób w Londynie w 1925 r

	Przewieziono milionów osób %	%	Ilość przejazdów na osobę	Przyrost od 1913 r %
Tramwajami . .	979	27	128	21
Autobusami . .	1671	45	218	127
Kolejami żelaznymi	1049	28	137	45
	3699	100	483	63

(Verkehrstechnik Nr. 45, 1926).

M. S. O.

**Budowa wagonów specjalnych.**

Na skutek starań Związku Przemysłu Chemicznego — Ministerstwo Komunikacji przystąpiło do budowy 25 wagonów dużej pojemności typu międzynarodowego, przeznaczonych wyłącznie do eksportu węgla drzewnego. Łącznie więc będzie dla celów przemysłu suchej destylacji drzewa 40 wagonów specjalnych.

**Rozwój przemysłu lotniczego.**

Francuskie czasopismo lotnicze „L'Aero-Sports” narzeka, że rynki zagraniczne francuskiego przemysłu lotniczego zamykają się coraz bardziej. Podczas gdy każdy naród stara się rozwijać własny przemysł lotniczy, to we Francji chyli się on ku upadkowi. Jako przykład „L'Aero-Sports” przytacza Czechosłowację, która nie tylko zaopatruje własny kraj, ale dostarcza Holandji i innym krajom silników, sprze-

daje licencję na samoloty Belgji i zakłada fabryki w Bułgarii.

**Rekord szybkości na linii Wiedeń—Kraków.**

ATE) Dnia 1 lipca r. b. pilot Polskiej Linji Lotniczej „Aerolot” Jerzy Mitz, dzięki korzystnemu kierunkowi wiatru, przebył na samolocie, wiozącym pasażerów, pocztę i towary, drogę z Wiednia do Krakowa w przeciągu 100-u minut.

Pasażerowie po wylądowaniu nie chcieli wierzyć, iż znajdują się już w Krakowie, przypuszczali, że lądowano gdzieś w drodze. Spora ilość poczty i towarów dostała się do rąk adresatów prędzej niż telegram.

**Brak wagonów w Rumunii.**

Przemysł drzewny rumuński wyraża wciąż utyskiwania na brak wagonów, na kol. państw. Rumunii. W październiku naprz. r. ub. zapotrzebowanie na wagony było pokryte w 55 proc., mimo że wobec depresji panującej w przemyśle drzewnym żądanie wagonów stanowiło tylko 81 proc. ilości żądanej w październiku 1925 r. (Z. d. V. d. E., 1927, zesz. 2).

**Elektryfikacja kolei we Włoszech.**

Ogólna długość zelektryfikowanych kolei wynosi tu 1100 km. Wkrótce mają być zelektryfikowane dalsze 132 km. (Bolonja — Florencja).

**Kolej podziemna w Tokio.**

Miasto Tokio podjęło budowę kolei podziemnych. Koszta zamierzonych narazie linii oceniane są na 17 milionów jen.

**Armatura — Rury — Instalacja.**

Szef oddziału sprzedaży, siła zupełnie samodzielna, biegły korespondent pol.-niem. obecnie na niewypowiedzianem stanowisku w wielkiej firmie, pragnie zmienić posadę.

Łaskawe zgłoszenia pod „ALBA” do biura ogłoszeń Stattera, Kraków, Rynek 8.

374n

**WYDZIAŁ POWIATOWY w KIELCACH** rozpisuje**KONKURS**

na wykonanie studjów i projektów budowy dróg powiatowych (5 odcinków ogólnej długości około 25 km.).

Blizszych informacji udziela Państwowy Zarząd Drogowy w Kielcach, ul. Kościuszki 11, codziennie od godziny 9 do 10.

Oferty wnosić należy w terminie do dnia 31 sierpnia r. b. do godz. 12 w południe, na drukach, które nabyć można tamże za opłatą 5 zł. Wadium obowiązkowe 300 zł.

**WYDZIAŁ POWIATOWY w RYBNIKU** rozpisuje**konkurs na posadę****TECHNIKA BUDOWLANEGO**

Do posady przywiązane są pobory według grupy VIII plac urzędników państwowych z dodatkiem kom. na pomoc lekarską i za ulgi kolejowe.

Od kandydatów wymaga się znajomości przepisów budowl. i statyki.

Reflektanci zechcą wnieść podania do Wydziału Powiatowego w Rybniku w terminie do dnia 20 sierpnia 1927 r. do których należy dołączyć:

- 1) życiorys,
- 2) świadectwo ukończonej szkoły budowlanej,
- 3) świadectwo poprzedniej praktyki,
- 4) poświadczenie obywatelstwa polskiego.

Stanowisko będzie do objęcia z dniem 1 września 1927 r.

Przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo mają Górnoślązacy.

379n

Rok założenia 1909.

**BIURO TECHNICZNE****E. BEHSLER i S=ka**

WARSZAWA, TŁOMACKIE 3.

TELEFON 140-41.

Adres telegraficzny „Behslers” Warszawa.

Kosztozysy, oferty i próby na żądanie.

**Rury** gazowe, parowe, kotłowe i ogrzewalne zebrowe.

**Łączniki** gazowe, kutolane.

**Szczeliwo** grafitowane, azbestowe, bawełniane i kopne

**Armatura** wędna i parowa.

**Pompy** skrzydłowe „Allweilera” studzienne i parowe „Wortingtona”.

**Weże** gumowe, do pary i pariane (pozarowe).

**Pasy** skórzane, Balata i z szerści wielbłądziej.

**Wyroby** gumowe i kauczukowe.

**Piły** trakowe i krażkowe.

**Oleje i Smary.**

Zlecenia zaklatwianmy dokladnie i szybko.

**PLYTY USZCZELNIAJĄCE:**

azbestowe, mooritowe i klingeritowe.

**Uchwyt** do tokarń i wiertarń. | **Narzędzia** dla rzemiosł

**Inżektory „Restarting”.**

94

Ceny konkurencyjne.

**PATENTY**

na wynalazki, wzory i znaki towarowe wyjednywa i zabezpiecza rzecznik patentowy

inż. I. MYSZCZYŃSKI

w kraju i zagranicą. Warszawa, Hoża 50. Tel. 259-10.